

Kvalitetsrapport 2011

RUDERSDAL
KOMMUNE

RUDERSDAL
KOMMUNE

Indholdsfortegnelse

Forord	4
Kvalitetsrapport 2011-12.....	5
Året der gik.....	6
Fagligt solide skoler	6
Formidling og drøftelse af den gode skole	7
Skole og Families kommunikation til borgerne.....	7
Rudersdal som Science Kommune	8
Strategi for den gode inklusion.....	10
Indsatsområder 2010/11.....	11
Skolernes udearealer	11
Undervisningsdifferentiering	11
Det faglige miljø	12
Den lærende skole	16
Indskoling.....	18
Skole-fritids-klub (SFK).....	20
Sundhed	22
Læsning	24
Dansk som andetsprog.....	27
Samlet vurdering af skolernes faglige udvikling.....	29

Forord

Når mulighederne er størst

Rudersdal Kommune kan hver dag glæde sig over rigtig mange ting. På skoleområdet har vi mange ressourcestærke borgere, der aktivt bakker op om deres børns skolegang, vi har gode økonomiske ressourcer og ikke mindst dygtige og engagerede medarbejdere. Både i beskrivelserne af de mange områder skolerne er optagede af at videreudvikle og de resultater børnene opnår, tales der klart om et skolevæsen, der er inde i en fortsat god udvikling. Nogen kunne måske kunne fristes til at sætte spørgsmålstegn ved behovet for yderligere udvikling, hvis ikke der er et problem – *hvis ikke det er i stykker, hvorfor så reparere det?* Til det vil jeg sige, at vi som ansvarlige politikere, i samarbejde med dygtige professionelle, skal arbejde forebyggende, undgå "reparationer" og matche kravene til fremtidens skole i en tid, hvor udviklingen hele tiden peger på nye udfordringer og nye muligheder.

I Rudersdal har vi et enestående udgangspunkt for at arbejde fremadrettet med muligheder frem for at løbe efter problemerne. Dette års kvalitetsrapport viser på en fin måde, hvordan Skoleområdet er optaget af, om kvaliteten af arbejdet kan blive endnu bedre.

Daniel E. Hansen

Formand for Børn- og Skoleudvalget

Kvalitetsrapport 2011-12

Rudersdals kvalitetsrapport for folkeskoleområdet består af to hovedelementer:

- De enkelte skolers kvalitetsredegørelser
- Den samlede kvalitetsrapport

Skolernes kvalitetsredegørelse samler en gang årligt op på skolens virksomhed og resultater. Den er både rettet mod skolens bestyrelse og forældre og mod forvaltning og Kommunalbestyrelse. Selvom form og indhold i vidt omfang kan fastlægges lokalt, er redegørelsens indhold underlagt krav fra Undervisningsministeriets bekendtgørelse om kvalitetsrapporten og den ramme, forvaltningen for skoleområdet har udarbejdet for den samlede kvalitetsrapport i kommunen. Det betyder, at skolen, ud over at redegøre for lokale indsatsområder, skal redegøre for udviklingen på områder, der har haft fælles interesse i kommunen i form af indsatsområder eller udviklingsprojekter. Derudover skal skolen redegøre for en række nøgletal, der på forskellig måde er udtryk for skolens udgangspunkt, prioriteringer og udvikling. Skoleredegørelsen har et fremadrettet sigte for den enkelte skole, idet den indgår i beslutningsgrundlaget for tilrettelæggelsen af skolens videre udvikling.

Kvalitetsrapporten er forvaltningens samlede redegørelse til Kommunalbestyrelsen og kommunens borgere om skoleudviklingen i Rudersdal. I lighed med Kvalitetsredegørelserne er den omfattet af indholdsmæssige krav fra bekendtgørelsen, men den rummer også redegørelser og oplysninger, Skole og Familie¹ selv lægger vægt på i præsentationen af udviklingen. Kvalitetsrapporten ser på tværs af kommunens fjorten skoler og inddrager oplysninger fra deres kvalitetsredegørelser uden at gennemgå den enkelte skole systematisk. Kvalitetsrapportens nøgletalsbilag rummer dog en skoleinddelt samling af nøgletalsoplysninger omfattet af bekendtgørelsens krav. Disse nøgletal inddrages i rapportens redegørelse i det omfang, det er relevant.

Kvalitetsrapporten udarbejdes i en fireårig cyklus svarende til kommunalbestyrelsesperioden. Det betyder, at der hvert fjerde år udarbejdes en mere omfattende rapport, der samler op på udviklingen gennem hele perioden. De tre øvrige rapporter sætter fokus på Skoleområdets etårige indsatsområder. I lighed med kvalitetsredegørelserne har kvalitetsrapporten et fremadrettet sigte, da den indgår som en central del af tilrettelæggelsen af den fælles skoleudvikling i Rudersdals skolevæsen.

¹ Skole og Familie referer i indværende rapport til Skoleområdet, der pr. 1. september 2011 blev omorganiseret og omdøbt til Skole og Familie.

Året der gik

Fagligt solide skoler

Medarbejdernes kompetencer er den væsentligste faktor for elevernes udbytte af deres skolegang. Derfor er en af grundpillerne i udviklingen af Rudersdal Kommunes skolevæsen, at skabe skoler, med et fagligt miljø, hvor medarbejderne i fællesskab er undersøgende og innovative i forhold til undervisningen. Omdrejningspunktet for store dele af denne udvikling sker omkring skolens ressourcemedarbejdere (undervisningsvejledere, AKT-lærere, læsevejledere m.fl.), der dels kan give direkte sparring, men også er tovholdere for arbejdet i faggrupper (faglærerne i et fagområde).

En stadig større del af medarbejdernes kompetenceudvikling sker i praksisfeltet med en direkte sparring og opstilling af personlige udviklingsmål for den enkelte medarbejder.

Evnen til at finde elevernes nærmeste udviklingszone og bygge undervisningen/ aktiviteterne op omkring dette udmøntes gennem undervisningsdifferentiering, der stiller ændrede krav til læremidler, organisering af eleverne, anvendelse af de fysiske rammer, brug af lærerens egne ressourcer mm. Dette understreger, at god undervisning er en kompleks opgave, der ikke skal løses af den enkelte lærer, men i et fagligt fællesskab med kolleger på skolen, i kommunen og på tværs af kommunegrænserne.

For at kunne indfri nogle af disse udfordringer er der bl.a. brug for faggrupper af en størrelse, der kan skabe den nødvendige bredde og dynamik i gruppen understøttet af en tilgang til ressourcepersoner inden for skolens mange funktionsområder og for ændrede fysiske rammer - eller ændret brug af de eksisterende, for generelt har Rudersdal Kommune skoler med en funktionel opbygning.

Befolkningsprognosen for Rudersdal Kommune viser et faldende elevtal de kommende år. Denne udvikling vil presse skolernes økonomiske og faglige rammer, hvor det vil være vanskeligere for flere af skolerne at understøtte den faglige udvikling, fordi faggrupperne vil blive meget små, og skolens generelle ressourcer og klassestørrelser vil gøre det sværere at tilrettelægge en differentieret undervisning.

På den baggrund igangsatte Kommunalbestyrelsen en skolestrukturdebat i skoleåret 2010/11 med det formål at sikre økonomisk og fagligt solide skoler. Debatten blev dog stoppet i foråret 2011, idet en ny befolkningsprognose viste, at elevtalsfaldet blev mindre end det blev forventet i 2010-prognosen. 2011-prognosen har dog vist, at elevtalsfaldet fortsat er meget markant, hvorfor drøftelsen af skolestrukturen blev genoptaget i sommeren 2011.

Formidling og drøftelse af den gode skole

Den gode skole er Rudersdal Kommunes kvalitetsmodel for Skoleområdet. Den er et samlet udtryk for, hvad der med udgangspunkt i pædagogisk forskning og professionel erfaring, kan anses for god praksis i skolen. Modellen er et oplæg til individuel og fælles refleksion på skolerne og samtidig et fælles kommunalt udgangspunkt for tilrettelæggelsen af den samlede skoleudvikling i Rudersdal. *Den gode skole* blev udarbejdet i et samarbejde mellem Skoleområdet og en gruppe skoleledere. Den blev færdiggjort i foråret 2010 og udsendt til samtlige medarbejdere og skolebestyrelsesmedlemmer.

I forbindelse med dette års kvalitetsrapport er skoleledelserne blevet bedt om at redegøre for, hvordan *Den gode skole* er blevet introduceret til medarbejderne, i hvilke sammenhænge den er blevet inddraget, og hvordan ledelsen tænker den anvendt fremover.

Det gennemgående billede er, at ledelserne har givet en overordnet introduktion til *Den gode skole* ved fx et pædagogisk rådsmøde eller på en pædagogisk dag. Derefter har ledelsen inddraget den som et mere aktivt redskab i forbindelse med et særligt tema i relation til skolens udviklingsarbejde. Det ser umiddelbart ud til, at temaerne *professionelt miljø, værdier og forældresamarbejde* har været de mest anvendte temaer. Denne form for prioritering af arbejdet med *Den gode skole*, er helt i tråd med tankegangen bag modellen. Den er tænkt som et kvalitativt afsæt for skolens analyser, vurderinger og planer og ikke som et manual for skoleudvikling. Derfor er det også vigtigt, at ledelserne trækker *Den gode skole* ind i relevante sammenhænge.

Den gode skole er yderligere blevet inddraget som afsæt for skolernes udarbejdelse af deres udviklingsplaner og indsatsområder i indeværende år.

Skole og Familie vurderer, at *Den gode skole* er kommet rigtig godt ud på skolerne. Den er fortsat primært et ledelsesredskab, men på længere sigt, er der gode muligheder for at den kan blive aktivt inddraget endnu tættere på den pædagogiske praksis på skolerne. Dette kan bl.a. ske gennem en endnu større forankring af den hos skolens resourcepersoner som fx undervisningsvejledere, læsevejledere o.l. En del skoler peger også på muligheden af at inddrage elementer fra *Den gode skole* i forskellige typer af medarbejdersamtaler.

Det er Skole og Families intension at revidere *Den gode skole* i slutningen af indeværende udviklingsperiode.

Skole og Families kommunikation til borgerne

Rudersdal Kommune har rigtig gode rammevilkår for at udvikle et af verdens bedste skoletilbud. Udviklingen af skolerne hviler så vidt muligt på forskningsresultater og gode erfaringer fra andre skoler, kommuner og lande, der har betydning for elevernes udbytte af deres skolegang. Dette medfører til tider, at forældre og andre borgere møder en skole, der afviger fra den de selv er rundet af og derfor kan have svært ved at forstå den tilgang skolen nu bruger. For at fremme forståelsen af skolens tilgang til undervisning og fritidspædagogik valgte Skole og Familie i efteråret 2010, i forbindelse med debatten om fremtidens skole, at beskrive en række af de udviklingstiltag, der var i gang i Rudersdal Kommune og placere dem på kommunens hjemmeside i

forbindelse med debatten om fremtidens skole. Via vores it-system kunne vi registrere sidevisningerne på kommunens hjemmeside, der registrerede mere end 17.500 sidevisninger i den pågældende periode. Borgerne gik direkte til debatten, hvor der kom 143 indlæg i løbet af fem uger, men under 3 % af disse visninger var på de sider, der fortalte om viden og dokumentation på skoleområdet i Rudersdal Kommune. Trods den massive brug af kommunens hjemmeside i denne periode, viste det sig, at det ikke var indgangen til at skabe indsigt og forståelse hos borgerne. Grundet den politiske debat om skolestrukturen, viste det sig ganske vanskeligt at få kommunikeret viden til borgerne om baggrunden for skoleudviklingen i Rudersdal Kommune. Men erfaringen viste også, at information af denne art i højere grad bør ske direkte på den enkelte skole.

Baggrundsartikler og viden fra det samlede skoleområde bør være tilgængelige på den enkelte skoles forældre-intra, der anvendes aktivt af næsten alle forældrene. Skole og Familie må nok også konstatere, at en sådan formidling fra skoleområdet skal ske på et tidspunkt, hvor der ikke er debat om skolestrukturen.

Rudersdal som Science Kommune

Science Rudersdal har i de første år koncentreret sig om aktiviteter rettet mod skolerne. Derfor har arbejdet med at brede sciencekommune-tænkningen ud til hele kommunen været et fokuspunkt for det seneste år.

En vision for Science Rudersdal er, at kommunen i 2015 er kendt som en kommune, hvor uddannelsesinstitutioner, kommunale og private virksomheder, politikere og borgere engageret samarbejder om at begejstre børn og unge for scienceområdet.

I Skoleåret 2010-11 blev Miljø- og Teknik involveret i science-arbejdet, og der er blevet skitseret forløb, som skal drage nytte af bl.a. kommunens genbrugspladser, renseanlæg, § 3 områder, trafiktællinger, naturgenopretning og plejeplaner. Fokus for samarbejdet er i første omgang udskolingen og gymnasiet.

I det kommende arbejde forventes *Bæredygtighed* at blive et fælles tema for samarbejde på tværs af forvaltningerne. Temaet er naturligt at vælge, idet der som led i den kommunale energipolitik (2009 – 2015) skal arbejdes med reduktion af CO₂ og bedre ressourceanvendelse. Målgruppen er på sigt alle borgere, men indgangen til borgerne kan blive gennem deres børn, der i undervisningen kommer til at arbejde med temaer og aktiviteter inden for bæredygtighed og aktiviteter til konkret adfærdsændring.

En helt ny sundhedsprofil for kommunen, som danner grundlag for en revision af kommunens sundhedspolitik fra 2007, viser, at kun 19 % af borgerne i Rudersdal har en sund livsstil, når det gælder kost, rygning, alkohol og motion. Styregruppen har derfor besluttet at tænke sundhed ind i det videre arbejde.

Arrangementer

Rudersdal ser det som vigtigt, at der tilbydes en undervisning, hvor der bevidst veksles mellem teori og praksis, og som tilbyder konkrete undersøgelsesbaserede elevaktiviteter, der inddrager alle sanser og skaber stor involvering hos alle elever. Skole og Familie arbejder derfor bevidst med at understøtte lærerne i denne opgave, bl.a. i forbindelse med fælles arrangementer for skolerne.

For tredje år gennemførte Skoleområdet Sciencedag i samarbejde med gymnasierne, hvor 1800 elever fra 1.- 6. klasse deltog. 7. klasserne deltog i aktiviteter på Naturskolen og en klimadag med klimakaravanen, og for de ældste elev var der tilbud om en sciencedag på Danmarks Tekniske Universitet. I alt deltog ca. 3000 af kommunens elever i de forskellige tilbud.

Evalueringen af Sciencedagen på de to gymnasier viser, at et sådant arrangement synliggør naturfagsområdet på en positiv måde og engagerer og begejstrer såvel folkeskole- som gymnasieeleverne. Endnu en gevinst af et sådant projekt er, at det åbner døre for et udvidet samarbejde mellem folkeskoler og gymnasier.

Der har i foråret 2011 været afholdt Naturfagsmaraton for 500 elever på 5. og 6. klassetrin på en af kommunens skoler². Arrangementet blev evalueret af de deltagende lærere, og deres positive tilbagemelding betød, at der vil blive afholdt et lignende arrangement i skoleåret 2011/12.

Læringscentre

Kommunens fire LEGO-læringscentre er en del af scienceprojektet. Alle kommunens folkeskoler anvender et af de fire centre, hvor der også er mulighed for at få vejledning i pædagogisk og teknisk brug af materialet af en ressourceperson. Der er en stadig stigende anvendelse af centrene fra de andre skoler. Materialesamlingen udvikles fortløbende på centrene. Bl.a. er der i dette år købt materialer ind, der kan bidrage til, at eleverne tilegner sig viden om og holdninger til bæredygtig adfærd og energiforbrug.

På en af kommunens skoler er der fra skoleåret 2010/11 etableret et DJEEO-lokale med en ressourceperson med særlig indsigt i materialets didaktiske anvendelse og teknikaliteter³. Det er muligt for kommunens andre skoler at benytte skolens lokale, lige som skolerne har mulighed for at låne DJEEO-udstyr og få hjælp til at komme i gang med at anvende materialet af ressourcepersonen.

² Naturfagsmaraton er et undervisningsforløb i natur/teknik, hvor eleverne får mulighed for at være kreative og innovative, bruge deres faglige viden og for at samarbejde. Som afslutning på arbejdet med opgaverne mødtes klasserne for at konkurrere om, hvilke klasser der har fundet de bedste løsninger på opgaverne..

³ DJEEO er GPS-baseret lærings spil, der gør det muligt at inddrage faglige elementer, fysisk aktivitet, kommunikation og samarbejde i undervisningen. Indholdet i forbindelse med et DJEEO-spil bestemmes af, hvad der er lærerens mål for undervisningen.

Børn med behov for ekstra udfordringer

Skoleområdet har i samarbejde med Ung i Rudersdal bidraget til at udvikle konceptet UngAkademi, som er et særligt tilbud til elever i 7. – 10 klasse, der har særlige interesser og behov for ekstra udfordringer. Blandt tilbuddene kan nævnes "Astronomi og Rumforskning" og Molekylær Gastronomi". Undervisningen starter i skoleåret 2011-12.

Videre samarbejde på regionalt og nationalt plan

Det treårige nationale projekt "Science-kommuner" er nu officielt afsluttet og blev afrundet ved en konference den 24. marts 2011. Konferencen havde også til formål at sikre en ny forankring og en overlevering af projektets indvundne erfaringer og netværk til NTS-centeret (Natur-Teknik - Sundhed). Det regionale NTS-center har til huse på Experimentarium i Hellerup. Rudersdal er repræsenteret i NTS-centerets netværk af Skoleområdets konsulent for matematik og naturfag. Sundhed er et hovedtema i det kommende års arbejde.

ESCO

Rudersdal Kommune har en målsætning om, at have reduceret kommunens energiforbrug med 20 % i 2015. I den forbindelse er der indgået en ESCO-aftale på skoleområdet i forhold til at opfylde denne målsætning. Projektet arbejder med en teknisk del, hvor skolernes energisystemer bliver gennemgået, og der bliver investeret i alle energiforbedrende foranstaltninger med en tilbagebetalingstid på under seks år. Den anden del er en adfærdsdel, hvor alle skoler involverer alle medarbejdere og brugere i adfærdsændringer, der kan være medvirkende til at reducere energiforbruget. Dette projekt har været i planlægningsfasen i skoleåret 2010/11 og vil blive igangsat i skoleåret 2011/12.

Strategi for den gode inklusion

Skole og Familie har i samarbejde med Dagtilbud, det tidligere Børn og Unge samt Kultur og Fritid tilrettelagt et flerårigt udviklingsprojekt med fokus på inklusion i Rudersdal. Udviklingsprojektet er beskrevet i *Strategi for den gode inklusion*, der efter en høringsfase blev godkendt af Kommunalbestyrelsen i oktober 2011.

En tværgående styregruppe koordinerer de enkelte delprojekter, der tilrettelægges og igangsættes fra begyndelsen af 2012 og henover den fireårige projektperiode. Projektet finansieres med 10 mio. kr, i løbet af de fire år.

Strategi for den gode inklusion kan findes på kommunens hjemmeside www.rudersdal.dk.

Indsatsområder 2010/11

Skolernes udearealer

Det er et mål at skolernes udearealer i højere grad integreres som en aktiv del af skolens læringsrum f.eks. til praktisk undersøgende og eksperimenterende aktiviteter i fagene. Skolernes udearealer skal endvidere understøtte fysisk aktivitet for alle skolens elever.

Endelig er det et mål, at der er en funktionel og æstetisk sammenhæng mellem belægninger og grønne arealer.

Til at understøtte denne proces er der i skoleåret 2010-11 foretaget større forbedringer på Toftevangskolen, Sjælsøskolen og Trørødskolen, der har fået andel i en pulje på 5 mio. kr. afsat af Kommunalbestyrelsen. Endvidere har de fleste af skolerne ansøgt om muligheden for at få andel i en afsat sundhedspulje på 60.000 kr., mod at skolerne selv fandt en finansiering på 30.000 kr. til at understøtte fysisk aktivitet på skolernes udearealer.

Det er Skole og Families vurdering, at disse tiltag har været med til at fremme mulighederne for fysisk aktivitet på skolens udearealer. Flere af skolerne anvender i højere grad udearealerne som en integreret del af skolens undervisning, men der er fortsat behov for at skolerne indtænker og udvikler undervisningen i et samspil mellem skolens indendørs og udendørs faciliteter.

Undervisningsdifferentiering

På langt de fleste skoler har der i det forløbne skoleår været igangsat en proces, der har haft til formål at skabe fælles forståelse for, hvad undervisningsdifferentiering er, hvordan man kan understøtte dette princip for undervisningen, og hvilke undervisningsmetoder der fremmer undervisningsdifferentiering. Nogle skoler har iværksat en analyse af praksis og af medarbejdernes forståelse af undervisningsdifferentiering. På et par skoler er drøftelserne i gang i fagteam eller pædagogisk udvalg og vil blive foldet mere ud i skoleåret 2011-2012.

Generelt kan det sammenfattes, at de fælles drøftelser på skolerne er fulgt op gennem ledelsens spørgsmål ved MUS- og TUS-samtaler, ligesom undervisningsdifferentiering har været et fokusområde for ledernes walk through⁴ og mange steder også i lærernes aktionslæringsforløb⁵. Undervisningsvejlederne ser ud til at have fået en betydelig rolle i udbredelsen af forståelsen for undervisningsdifferentiering som det bærende pædagogiske princip for tilrettelæggelse og gennemførelse af undervisningen. I fagteam med undervisningsvejlederne har der været sparring og ideudveksling, som styrker læringsmiljøet i forhold til det enkelte barns læring. Afdækning af elevernes forudsætninger gennem observationer, samtaler, test m.m. danner et godt udgangspunkt for det videre arbejde for lærerne. Også de kommunale handleplaner inddrages i forståelsen, og undervisningsvejlederne er opmærksomme på at hente inspiration og ideer herfra sammen med deres kolleger.

⁴ Walk through er en fælles betegnelse for tilgange til, at ledelsen er aktivt til stede i undervisningen. Der kan være tale om kortere eller længere observationer med forskelligt fokus og brug af forskellige systematikker.

⁵ Aktionslæring er en systematisk tilgang til afprøvning af forskellige tiltag eller metoder i undervisningen eller SFO's aktiviteter.

På metodesiden har mange skoler haft lærere på kursus i Cooperative Learning, True North og feed back på en anerkendende måde. AKT-ressourcepersonerne har arbejdet med fokus på det relationelle aspekt (ICDP-principperne) og sammen med lærerne givet deres syn på, hvordan relationer kan bedres, så eleven mødes med passende udfordringer i en god relation. "Den lærende skole-modellen" (se side 13) er på nogle skoler introduceret som en refleksionsmodel, der kan give undervisere et overblik over de områder, der skal indgå i planlægningen af en undervisning, der motiverer og udvikler alle børn.

På det organisatoriske område beskriver en skole, at der arbejdes med parallellagte timer i et fag, for at åbne for mulighederne for et fagligt samarbejde på tværs af klasser på årgangen. På den måde kan lærerne udnytte muligheden for holddannelse på forskellig vis inden for rammerne af et planlagt forløb. Også ledelsens tydelige forventninger til, hvordan undervisningen organiseres på forskellig vis, medvirker til, at flere afprøver nye former. En del skoler nævner, at der på deres skoleintra nu er oprettet faglige fora, hvor lærere kan hente inspiration til, hvordan undervisningen kan differentieres.

Ledelsen, undervisningsvejlederne og den fokuserede indsats har medvirket til, at der på skolerne er åbenhed til at ville afprøve og udvikle nye former for læringsfællesskaber, hvor den enkelte elev er i centrum.

Det er Skole og Families vurdering, at flere skoler har fået etableret en fælles forståelse for undervisningsdifferentiering, at nogle skoler er i gang med drøftelser om udviklingen af undervisningsdifferentiering i fagteamene, og enkelte skoler er i gang med en systematisk udvikling i praksis. Det er Skole og Families vurdering, at ledelsen spiller en central rolle i forhold til at sætte rammerne for arbejdet med undervisningsdifferentiering på den enkelte skole og at der fortsat er behov for at sætte fokus på hvordan skolerne kan fremme lærernes muligheder for at tilrettelægge en differentieret undervisning.

Det faglige miljø

Et centralt omdrejningspunkt i den fortløbende udvikling af skolens pædagogiske aktiviteter er etableringen af faglige miljøer, hvor medarbejderne indgår i et tæt fagligt samarbejde med deres kolleger. Det sker i et professionelt miljø, hvor medarbejderne træffer begrundede valg i en tæt, udfordrende og inspirerende dialog med kolleger, ledelse, børn, forældre og politikere. Det professionelle miljø opfanger og oversætter både ny viden og nye politiske tiltag til lokal praksis samtidig med, at det gennem fortløbende praksislæring, forholder sig reflekterende til forholdet mellem sine pædagogiske mål og børnenes læring.

For at understøtte dette har skolerne arbejdet med følgende tiltag:

Undervisningsvejlederne

Helt centralt i skolernes redegørelse for arbejdet med udvikling af det faglige miljø står undervisningsvejlederne og de aktiviteter, der knytter sig til vejlederfunktionen.

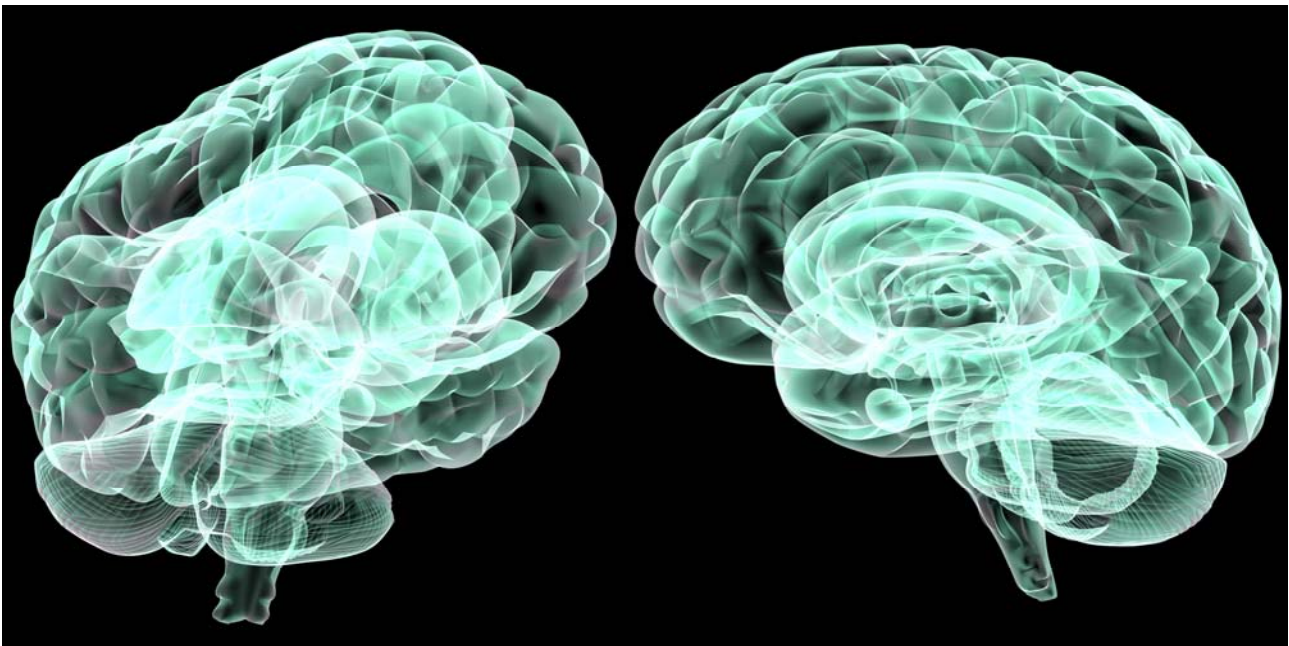
Der peges på undervisningsvejledere som en vigtig drivkraft for fortsat udvikling af faglig kvalitet på skolerne. Det kan betyde, at især fag, som *har* en undervisningsvejleder, mærker en faglig

fremdrift. Takket være undervisningsvejledernes tovholderarbejde med fagteam og fagudvalg understøttes videndeling og det professionelle, faglige miljø.

Undervisningsvejlederne nævnes som initierende og faciliterende for udvikling af undervisningen. Det synes klart, at implementeringen af undervisningsvejlederfunktionen på langt de fleste skoler er på plads, om end det også fremhæves, at det er nødvendigt med en realistisk horisont på to – tre år, før man kan tale om, at undervisningsvejlederne har fundet endeligt fodfæste.

På nogle skoler har undervisningsvejlederne en funktionsbeskrivelse eller en ramme for deres aktiviteter. Dette synes at støtte undervisningsvejlederne. Funktionsbeskrivelserne er ikke ens, de afspejler de konkrete forhold og vilkår på en given skole.

Arbejdet i fagteamene er for flere af fagenes vedkommende støttet af den kommunale handleplan, der opleves som en god ramme for fagteamets arbejde. Til at understøtte fagteamets arbejde har alle skoler med en undervisningsvejleder fået en ekstraordinær central timepulje til, at faggruppen kan afdække fagets status på skolen for at kunne prioritere faggruppens fremadrettede arbejde.

Undervisningsvejlederes møder – med fagteam, med andre vejledere eller med skoleledelserne - er strukturerede på forskellig vis og placeret med vekslende hyppighed.

Disse møder fokuserer i særlig grad på arbejdet med aktionslæring, faglig progression, undervisningsdifferentiering, mål og evaluering og handleplaner.

Endvidere tillægges det stor værdi, at vejledere har mulighed for at mødes indbyrdes fx i kommunale netværk, og at der opbygges et fællesskab mellem vejledere og øvrige ressourcpersoner. Netværkene er ved at finde deres form for den fælles udvikling af undervisningen på tværs af skolerne.

Skole og Familie konstaterer, at der er forskel på skolernes dækning af undervisningsvejledere, da det ikke har været muligt på alle skoler, at finde egnede kandidater. Skole og Familie konstaterer endvidere, at en væsentlig forudsætning for undervisningsvejledernes arbejde er, at der i skolens kultur er en forståelse for og lyst til at udvikle undervisningen i et forpligtende fællesskab. Her ligger der fortsat et væsentligt arbejde for nogle af skolerne dels med at tydeliggøre forventningerne og følge op i forhold til medarbejderne, dels med at rammesætte vejledernes arbejde og arbejdet i skolens forskellige team. En del af dette arbejde faciliteres via samarbejdet med UCC (se senere).

Skole og Familie oplever et kvalitativt løft og en professionalisme på de skoler, hvor denne kultur er etableret. Skole og Familie vil i samarbejde med de skoler, der endnu ikke er kommet så langt med fagteamsamarbejdet lave konkrete aftaler for det videre arbejde på disse skoler.

Praksislæring

Lærernes kompetencer vil i høj grad blive udviklet i praksisfeltet, og derfor har Rudersdal Kommune afsat særlige ressourcer til dette. I arbejdstidsaftalen er der sikret alle lærere tid til sparring og supervision, hvor kollegaer eller vejledere kan deltage i undervisningen med henblik på at understøtte den enkelte lærer i forhold til egen kompetenceudvikling. For at understøtte dette gennemgik alle lærere i forbindelse med skolestarten 2010/2011 et kursus med en introduktion til at arbejde med aktionslæring. Målet var, at alle lærere opstillede mål for udvikling af egen undervisning og gennemførte mindst et aktionslæringsforløb med supervision i skoleåret 2010/11. De fleste skoler har gennemført aktionslæringsforløb for hele eller størstedelen af lærergruppen, hvor dette vil blive indarbejdet som et grundlæggende element i den enkelte lærers fortløbende kompetenceudvikling. Erfaringerne fra disse skoler viser, at disse forløb er meget givende for lærerne.

Der har været anvendt videocoaching, ledelsessparring og sparring fra undervisningsvejledere og kollegaer samt på enkelte skoler fra eksterne konsulenter. Enkelte skoler giver i deres skoleredegørelser udtryk for at medarbejderne udtrykker en bekymring og manglende forståelse for betydningen af, at sætte fokus på egen praksis.

Udvikling af det fysiske læringsmiljø

Alle skolerne har arbejdet med skolens fysiske læringsmiljø, ud fra et ønske om at understøtte elevernes læring gennem læringsmiljøets fysiske indretning og brug af fx visuelle læremidler, der understøtter den aktuelle undervisning eller generelt støtte børnene i forhold til læring og sociale spilleregler.

Skolerne er i mange tilfælde gået meget engageret til arbejdet, og området er under fortsat udvikling på skolerne. Det er tydeligt, at konkret inspiration fra undervisningsvejlederne og nogle skolers studieture til England har været fremmende for dette arbejde. Både klasseteam og fagteam fungerer som omdrejningspunkt for arbejdet med udviklingen af det fysiske læringsmiljø. Nogle skoler har afskaffet klasselokaler og har i stedet etableret faglokaler/fagområder i alle fag i udskolingen. De foreløbige erfaringer fra disse skoler er meget positive.

Inspirationsbesøg

To skoler har prioriteret, at hele medarbejdergruppen har været på studietur i England for at se på indretning og anvendelse af det fysiske læringsmiljø og det generelle arbejde med udviklingen af

skolens faglige miljø. På begge disse skoler har dette været med til at give medarbejderne et fælles fundament for det videre arbejde. Endvidere har undervisningsvejlederne besøgt kommunens engelske partnerskabsskoler og via dette fået inspiration til det fælles arbejde. Skoleledergruppen har været i Stavanger (kåret som Norges skoleudviklingskommune i 2010) for at se på nordmændenes arbejde med inklusion og kvalitetsudvikling. Flere skoler har haft en dag, hvor skolens medarbejdere har været på besøg på andre skoler for at opleve konkret praksis. Skolerne oplever generelt i stigende omfang besøg fra andre skoler og udlandet for at se nærmere på skolens praksis. Dette er ligeledes berigende for de skoler, der bliver besøgt, idet det er medvirkende til at skabe bevidsthed om det daglige arbejde, når det skal formidles til andre. En enkelt skole bliver nu så besøgt, at det har været nødvendigt at opkræve et gebyr for besøgene for at dække skolens omkostninger.

Samarbejde med UCC

En række skoler har gennemført et samarbejde (Skoleområdets Partnerskabsaftale) med konsulentbistand fra UCC - University College Copenhagen. Her har der i særlig grad været fokus på facilitering af praksisfællesskaber, videndeling, mødekultur og dialogformer. En del af de skoler, der ikke indgik i denne del af partnerskabet i skoleåret 2010/11 har indgået aftale for 11/12. En mere indgående opsamling på denne del af partnerskabsprojektet med UCC gennemføres i foråret 2012.

Partnerskabet har også en forskningsdel, der knytter an til partnerskabets fokus på udviklingen af det faglige miljø. På grundlag af en interviewundersøgelse udarbejdet i skoleåret 2010/11 gennemfører ph.d. Helle Bjerg et casestudie på tre af skolerne. Projektets gennemgående spørgsmål er: *Hvilke særlige ledelsespraksisser og ledelsesopgaver knytter sig til undervisningsvejlederne og deres samarbejde med lærerne – med henblik på at lede det professionelle miljø.*

Projektet forventes afsluttet i sommeren 2012.

Samlet vurdering af arbejdet med det faglige miljø

Skole og Familie må konstatere meget store forskelle i den enkelte skoles arbejde med udvikling af det faglige miljø. Nogle skoler er kommet meget langt; her sker der fortløbende en kvalitativ udvikling af skolens undervisning og øvrige aktiviteter i et forpligtende og professionelt lærende fællesskab. Nogle skoler har sværere ved at komme i gang med for alvor at få etableret det faglige miljø. Skole og Familie vil derfor gå ind i et mere direkte formaliseret samarbejde med de berørte skoler om etablering af et fagligt miljø. Skole og Familie er helt opmærksom på at det kan være en kompleks og meget ledelses- og medarbejderudfordrende proces at gennemføre en sådan kulturel forandring på skolerne, hvilket bl.a. er baggrunden for at skolerne tilbydes ekstern bistand fra UCC.

Den lærende skole

I skoleåret 2010 -11 fortsatte pilotprojektet *Den lærende skole*, der blev sat i gang i skoleåret 2009-10.

Beskrivelse og opsamling af pilotprojektets første år findes i Kvalitetsrapporten 2010. Her fremgår det, at første projektår hovedsagelig blev anvendt til projektmodning med en analyse af status i forhold til målsætning og efterfølgende beslutning om, hvilke tiltag der skulle iværksættes. De tre skoler, der har formuleret et pilotprojekt for skoleåret 2010-11, er Toftevangskolen, der deltog i projektet med deres 10. klasse, Ny Holte Skole og Dronninggårdskolen, der begge deltog med projekter i indskolingen.

Målet for pilotprojektet for skoleåret 2010-11 er:

”At opsamle erfaringer med udviklingen af en lærende skole, der kan danne grundlag for en mere fleksibel og målorienteret tilrettelæggelse af skolens og undervisningens organisering på alle skoler i kommunen.”

De tre skoler, der deltog i projektet har både haft et fokus på konkrete tiltag, der angår organiseringen af undervisningen, og et fokus på processer, der angår ledelse af medarbejderne i udviklingsprocesser. De indhøstede erfaringer har derfor dette dobbelte perspektiv for øje. Erfaringer fra de tre deltagende skoler er formidlet til de øvrige skoler i Rudersdal via en dialogbaserede workshop på et fællesmøde for skolernes ledelser i april 2011.

Modellen *Den lærende skole* har udgjort en fælles referenceramme for pilotprojektet og er undervejs blevet udviklet med en tredje søjle om ledelse.

I indskolingsprojekterne har udvikling af samarbejdet mellem lærerne og pædagogerne om børnenes faglige og sociale udvikling været i fokus. Det har medført ændringer i organiseringen af skoledagen, der understøtter inddragelse af det fysiske læringsrum, rekreative moduler, undervisningsdifferentiering og projekter, der understøtter større sammenhæng i skoledagen for det enkelte barn.

Det har været en væsentlig erfaring i indskolingsprojekterne, at en styrkelse af samarbejdet mellem pædagoger og lærere har som forudsætning, at opfattelsen af henholdsvis lærernes og pædagogernes opgaver beskrives og synliggøres. Der skelnes i dag bevidst mellem pædagogiske aktiviteter, undervisning og træning i organisering af skoledagens indhold.

De konkrete tiltag, der er iværksat på skolerne, er:

- Parallellagte lektioner på årgangen, der giver mere fleksible muligheder for varierende organisationsformer med henblik på undervisningsdifferentiering.
- Fastlagte møde/aktivitetsbånd, der er øremærket møder, fælles forberedelse, læsning m.m.
- Rekreative moduler, som pædagogerne er ansvarlige for, med fokus på fysisk aktivitet og/eller udvikling af elevernes sociale kompetencer.
- Systematiseret samarbejde mellem lærere og pædagoger ved fastlagte mødeaktiviteter, skole-hjem samarbejdet og projekter på tværs af skole og SFO.

Projektet på 10. klasse har haft særlig fokus på udvikling af en systematik til afdækning af den enkelte elevs kompetencer, forudsætninger, motivation og mål for 10. klasse. Projektets fokus på elevernes forudsætninger har medført en øget opmærksomhed på, hvordan undervisningen skal organiseres i hold og studiegrupper, der tilbyder et undervisningsindhold, der understøtter den enkelte elevs faglige og sociale udvikling.

En væsentlig erfaring i projektet har været en større bevidsthed om, hvordan lærergruppens kompetencer kan udnyttes i forhold til de opstillede mål for elevernes udvikling.

De deltagende pilotskoler har tillige fået væsentlige erfaringer med ledelse af udviklings- og forandringsprocesser.

Her er formidlet erfaringer til de øvrige skoler med:

- Ledelsens rolle i forhold til inddragelse af medarbejderne i forandringsprocesser og anvendelse af metoder til dette.
- Ledelsens opgave og rolle i forandringsprocesser i forhold til struktur, strategi, opfølgning og forankring.
- Arbejdet med medarbejdernes professionsforståelse.

De deltagende skoler giver samstemmende udtryk for, at de første væsentlige skridt mod *Den lærende skole* er taget. Samtidig gør skolerne opmærksom på, at de befinder sig i en udviklingsproces, hvor arbejdet med at udvikle rammebetingelserne for en fleksibel tilrettelæggelse af skolens aktiviteter fortsætter. Pilotprojektet er nu blevet til et indsatsområde på pilotskolerne, og i den kommende tid vil skolerne arbejde med, hvordan erfaringerne bringes videre til de øvrige afdelinger på skolerne.

Modellen *Den lærende skole* er inddraget i indsatsområderne for skoleåret 2011-12 som ledelsen og medarbejderne kan anvende til at rammesætte og igangsætte en bredere refleksion over undervisningens tilrettelæggelse, lærernes konkrete tilrettelæggelse af udviklingsprocesserne samt metode- og kompetenceudvikling. Modellen er på den måde et tilbud til skolerne, og Udviklings- og analyseafdelingen bidrager til at udbrede forståelsen og anvendelsen af den ved at præsentere og drøfte den med medarbejdere fra fx afdelinger.

Det kommende år bliver der særligt fokus på organisering af undervisningen og i den forbindelse anvendelse af resultater fra pædagogisk evaluering og undervisningsdifferentiering.

Indskoling

Målet for indsatsområdet var, at skolerne arbejder med etableringen af indskoling ud fra skolens mål- og indholdsbeskrivelse for indskoling herunder SFO.

Lokale mål og indholdsbeskrivelser

De lokale planer tager udgangspunkt i dokumentet "*Den fælles udvikling til livet*", som er udarbejdet af Skoleområdet og indeholder de fælleskommunale forventninger til samarbejdet i indskoling og til udformningen af de lovpligtige mål- og indholdsbeskrivelser. Dokumentet kan læses på http://netpub.rudersdal.dk/rudersdal/foldere/sfo_indholdsplaner/1/

Skole og Familie afholdt i april 2011 et temamøde for skoleledelserne med fokus på skolernes mål- og indholdsplaner. Her var samtlige skoleledelser repræsenteret.

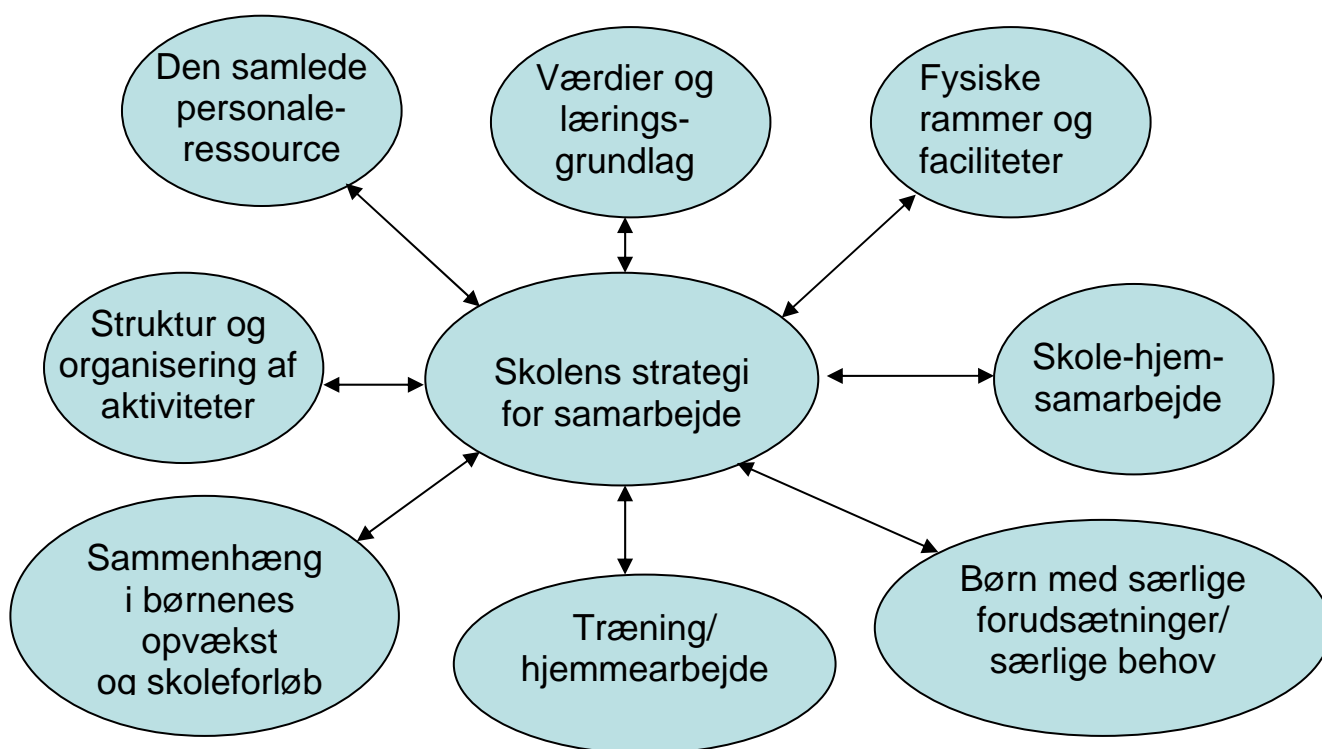
Skolerne har på forskellig vis indledt en proces med udarbejdelse af mål- og indholdsbeskrivelser. Det har for skolerne været vigtigt i processen at skabe ejerskab til beskrivelserne blandt medarbejderne på skolerne, hvilket betyder at udarbejdelsen har sat mange drøftelser i gang i såvel skoleledelserne som i personalegrupperne. Denne proces anses som vigtig, da ejerskabet har stor betydning for det videre arbejde med mål- og indholdsplanerne på skolerne.

Hovedparten af skolerne er færdige med udarbejdelsen af mål- og indholdsbeskrivelser og har fået disse godkendt i de respektive skolebestyrelser. Skolernes mål- og indholdsplaner fremgår som bilag til skoleredegørelserne 2011 og er lagt på skolernes hjemmesider.

Otte fokusområder af betydning for etableringen af den konvergente indskoling

I "Den fælles udvikling til livet" og dermed en del af de lokale mål- og indholdsbeskrivelser er der nedenstående otte fokusområder for skolernes arbejde med etablering af den konvergente indskoling.

Skolernes strategi for samarbejdet om disse otte fokusområder er beskrevet i skoleredegørelserne. Den proces, der er sat i gang, er godt på vej med mange forskellige spændende tiltag på de forskellige skoler. Alsidigheden blandt skolerne er stor, og hvor nogle skoler netop er begyndt med et samarbejde på et af de otte felter, har andre skoler været i gang i flere år. Det kan dog generelt siges, at der på alle skoler arbejdes med udviklingen af samarbejdet.

Nogle skoler nævner i skoleredegørelserne tiltag som samarbejde på årgangsteam eller klasseteam om skole-hjem-samtaler, drøftelse af tiltag for børn i vanskeligheder, fælles årsplanlægning samt fælles udarbejdelse af elevplanerne som nye og gode eksempler på udmøntningen af skolens strategi for den konvergente indskoling. Dette betyder en bedre sammenhæng i børnenes skoleforløb samt et mere helhedsorienteret skole-hjemsamarbejde. Flere skoler har fokus på fælles kompetenceudvikling for den samlede personalegruppe i form af studieture, skolekurser samt temamøder.

Et fokus på overgange fra børnehave til skole er et område, som alle skoler har arbejdet godt med, således at sammenhængen i børnenes opvækst er blevet styrket.

Læringsgrundlaget i SFO

En tydeliggørelse af læringsgrundlaget i SFO er sket gennem udarbejdelse af mål- og indholdsplaner for SFO.

De beskrevne områder er:

- Barnets alsidige udvikling
- Sprog og udtryksformer
- Natur, klima og miljø
- Kulturelle udtryksformer
- Krop og bevægelse
- Fritidsliv

Sammenhængen mellem disse områder og Fælles mål for børnehaveklassen og Fælles mål for 1.-5.kl., gør det muligt at udarbejde fælles mål for indskoling. Der er dog i skoleåret 2010/11 på langt de fleste skoler arbejdet med en tydeliggørelse af læringsgrundlaget i SFO herunder SFK. Dette har betydet, at bevidstheden om børnenes læringsmuligheder i SFO/SFK er blevet øget i både personalegruppen og indskoling som helhed.

Skole og Familie vurderer, at alle skoler er godt i gang med udviklingen af den fælles indskoling ud fra skolens mål og indholdsbeskrivelser. Men at der naturligvis er stor forskel på, hvor langt skolerne er i dette arbejde, afhængigt af, hvor længe skolen har arbejdet med området. Det er derfor også et område, hvor skolerne kan have stor glæde af at trække på skolernes forskellige erfaringer.

Skole-fritids-klub (SFK)

Målet for indsatsområdet har været at styrke udviklingen og forankringen af SFK som en integreret del af skolens pædagogiske virksomhed, der samtidig fremmer børnenes udvikling til aktive kulturaktører i kommunen

Dette mål ønskedes opnået gennem følgende tiltag:

- Skole og Familie opbygger og vedligeholder fortsat samarbejdsrelationer mellem kommunens kultur- og fritidstilbud og skolerne.
- Skolerne arbejder fortsat med udviklingen og forankringen af SFK som en integreret del af skolens pædagogiske virksomhed.

Skole og Familie udvikler, opbygger og vedligeholder samarbejdsrelationerne gennem mange forskellige tiltag heriblandt et årligt fællesmøde for ledere og medarbejdere i SFK, foreninger og kulturinstitutioner i Rudersdal kommune. På mødet præsenteres muligheder fra foreninger og kulturinstitutioner, og der bliver indgået konkrete samarbejdsaftaler for det følgende skoleår. Der gives fra forenings- og kulturinstitutioners side såvel som fra SFK-side udtryk for, at mødet er af stor betydning for det videre samarbejde i løbet af skoleåret.

Forud for mødet er de konkrete tilbud udarbejdet i samarbejde med foreninger og kulturinstitutioner i Rudersdal kommune. Dette forarbejde værdsættes af SFKerne og foreningerne og kulturinstitutionerne, idet kommunikationen om tilbuddene lettes.

På hjemmesiden www.skolefritidsklubben.dk præsenteres alle tilbud, ligesom nyheder udsendes, og events omtales og udbydes til SFKerne løbende. Dette betyder en aktualisering af tilbuddene samt mulighed for synliggørelses af igangsatte projekter.

Gennem fem årlige netværksmøder med nøglepersoner i SFK sættes udviklingen af børnene som kulturaktører i kommunen i fokus. Netværksmøderne danner grobund for kollegial support, inspiration og idégenerering SFKerne imellem.

I skoleåret 2010/11 var der i alt 65 samarbejdsaftaler. I samarbejdet deltog i alt 29 foreninger og kulturinstitutioner. Dette er en yderligere udvikling af samarbejdet i forhold til de to foregående år.

På børnefestivalen HOP&ROCK deltog 3200 børn og deres forældre samt 18 foreninger og kulturinstitutioner. Festivalen styrker fællesskab for børnene, forældrene og SFO-personalet i Rudersdal, ligesom den synliggør Rudersdal som en attraktiv bokommune. Foreningerne og kulturinstitutionernes aktive deltagelse på hele dagen giver såvel børn og forældre et godt indblik i nye muligheder og i bredden af de mange gode tilbud, der er i kommunen.

Årets festival bød på rigtig mange indslag af høj kvalitet fra SFO/SFK, hvilket vidner om et gedigent stykke pædagogisk arbejde på skolernes SFO/SFKer op til festivalen. Der kan læses mere om festivalen på www.rudersdal.dk/hopogrock

Der er af Skole og Familie i skoleåret 2010/11 i samarbejde med såvel SFO-ledere, SFK-nøglepersoner, foreninger, kulturinstitutioner samt ressourcepersoner i Skoleområdet og Kulturområdet foretaget en evaluering af igangsætningsperioden for SFK. Dette mundende ud i en rapport, som blev fremlagt Børne- og Skoleudvalget og Kulturudvalget i foråret 2011. Hele

rapporten kan læses på:

http://rudersdal.dk/Borgerservice_selvbetjening/Skole/SFO_fritidstilbud/Fritidstilbud_4-5_klasse.aspx

I rapporten konkluderes det blandt andet, at:

- der samlet set er gennemført mange spændende samarbejdsprojekter
- der er stor forskel i SFKernes udnyttelse af mulighederne
- samarbejdsprojekterne har været en øjenåbner for de deltagende børn
- det har givet nye muligheder for SFKerne
- foreningerne har været yderst tilfredse med muligheden for samarbejdet
- der er potentiale til en fortsat fokusering på samarbejdet.

Flere skoler nævner i skoleredegørelserne, at SFK er et meget attraktivt tilbud, hvilket også kan ses på en øget tilgang af børn. Opbygningen af den sociale base er til stadighed et fokuspunkt for SFKerne. Baserne eksisterer, og skal de opleves som baser af børnene i SFK, kræver det et godt pædagogisk arbejde i form af pædagogernes arbejde med relationer, faglighed og ledelse af børnegruppen. Dette arbejde bliver gjort med en stigende kvalitet.

Der er fra 2007 til 2010 gennemsnitlig sket en stigning på 10 % point i antallet af tilmeldte børn i SFK. Antallet af SFK-tilmeldte børn i kommunen er steget fra 86 % i sept. 2007 til 96 % i 2010. Dette gør samlet set SFK'erne i Rudersdal til nogle af landets mest søgte.

SFK i Rudersdal skifter, på baggrund af de forgangne tre års arbejde, status fra at være i en igangsætningsperiode til at være en integreret del af skolernes pædagogiske virksomhed. SFK videreføres i sin nuværende organisatoriske form og samarbejdet mellem SFK'er og foreninger/kulturinstitutioner styrkes yderligere.

Sundhed

Mere bevægelse blandt børn og unge

Projektet Mere bevægelse blandt børn og unge har sat et øget fokus på betydningen af bevægelse i løbet af skoledagen, og der er i dag stor interesse for at medtænke krop og bevægelse som en del af skolernes læringskultur.

Skolerne har i skoleåret 2010 -11 forsat arbejdet med at forankre og udvikle tiltag, der øger elevernes fysiske aktivitetsniveau i skoletiden. Det drejer sig både om inddragelse af bevægelse i fagenes læreprocesser, herunder udnyttelse af udearealer (se tidligere afsnit om skolernes udearealer), og det drejer sig om at forbedre og udvikle de fysiske rammer, så eleverne får bedre muligheder for at bevæge sig i pauser og i SFO/SFK. Generelt for de iværksatte tiltag står målsætninger om at styrke elevernes fysiske form, deres forudsætninger for læring, udvikling af sociale kompetencer samt deres almene trivsel. For de iværksatte tiltag gælder det tillige, at der er fokus på, hvordan tiltagene kan udvikles, så alle elever nås.

Blandt rækken af tiltag, der er iværksat på skolerne, kan nævnes:

- Løbebane, aktivitetsbane og multibane, der både anvendes i undervisningen og til motion og bevægelse uden for undervisningstiden
- Fortsat udvikling og forankring af legepatruljer
- Renovering af skolegård og udearealer med fokus på anvendelsesmuligheder for leg, læring og motion for alle elever

- ”Løb og lær” i indskolingen
- Rekreative moduler i løbet af skoledagen med fysisk aktivitet (indskolingen)
- Morgenløb
- Idrætsprojekt i børnehaveklassen
- Kompetenceudvikling for lærere og pædagoger med henblik på integration af bevægelse i skolens aktiviteter.

Ud over tiltag, der vedrører fysisk aktivitet, er der på skolerne en stigende interesse for at iværksætte initiativer, der vedrører kost. Som et eksempel til inspiration for andre skoler kan nævnes Vangeboskolen, der gennem en årrække har udviklet ”Madstationen”, hvor inddragelse af eleverne i madlavning indfrier såvel sundhedsmæssige som dannelsesmæssige mål.

Undervisningsvejledere i idræt og krop, bevægelse og sundhed

Uddannelsen af undervisningsvejledere i idræt afsluttes i løbet af dette skoleår, og vejlederne er i gang med at etablere sig på skolerne. En del af deres vejlederuddannelse har haft fokus på idræt, bevægelse og sundhed med særlig henblik på udvikling af en bevægelseskultur på skolerne. Det er ifølge handleplanen for idræt et mål, at undervisningsvejlederne i fremtiden skal bidrage med deres viden og kompetencer i skolens arbejde med krop, bevægelse og sundhed.

Undervisningsdifferentiering i idræt

En del af projektet *Mere bevægelse blandt børn og unge* indeholdt et indsatsområde om videreudvikling undervisningsdifferentiering i idræt, ikke mindst i forhold til de idrætsusikre elever. Flere af kommunens idrætslærere har været på kurser om undervisningsdifferentiering i idræt og idræt i udskolingen, og lærerne giver udtryk for, at de har fået inspiration og konkrete værktøjer til at arbejde videre med området. Netværket for undervisningsvejlederne vil i de kommende år følge op på dette indsatsområde. I den forbindelse er der udarbejdet inspirationsmateriale til at afdække elevernes fysiske formåen og på baggrund af dette opstille nye mål for eleverne,

Det fortsatte arbejde med sundhed på skolerne

Sundhed og mere bevægelse har, som det fremgår af ovenstående, bestemt skolernes bevågenhed, og der er opmærksomhed på at udbrede og udvikle indsatser i de kommende år. Skolerne vil fortsat skulle arbejde med at udvikle skolens udearealer i forhold til at stimulere til fysisk aktivitet og arbejde med det som en integreret del af skolens dagligdag og aktiviteter.

Læsning

I skoleåret 2010/11 har et vigtigt omdrejningspunkt for læseindsatsen været den fortsatte udvikling af læsning i alle fag – med særlig vægt på mellemtrin og udskoling. Eleverne bruger deres læsefærdigheder i alle fag for at tilegne sig nyt stof. Derfor skal alle lærere tage ansvar for at undervise, så eleverne får optimale muligheder for at forstå de enkelte fags tekster.

Der er i en årrække blevet lavet kommunale læseprøver på 1., 2., 3., 4. og 6. årgang. Skole og Familie har i samråd med læsevejlederne vurderet, at resultaterne fra den kommunale læseprøve for 6. klassesettrin ikke længere benyttes som kommunalt nøgletal, da de nationale test giver et bedre billede af elevernes læsefærdigheder. Der laves nationale test i læsning på 2., 4., 6. og 8. årgang. Prøverne er direkte sammenlignelige i forhold til at beskrive elevens, klassens, årgangens eller skolens udvikling.

Det er også under overvejelse om de øvrige kommunale læseprøver kan erstattes af de nationale test samt LUS (LæseUdviklingsSkema). LUS er et planlægnings- og evalueringsværktøj til brug for såvel lærere, elever og forældre.

Indskoling

Læseindsatsen i indskolingen har indbefattet implementering af LUS på en del skoler. Flere skoler i kommunen har igennem de sidste år sendt deres indskolingslærere på kommunale kurser i LUS, og i 2010/11 fik de resterende skoler også deres indskolingslærere uddannet.

Kommunale læseresultater

Resultaterne for 1. årgang 2010/11 ligger i lighed med tidligere år væsentligt over det nationale niveau fra 2010. Det skal dog bemærkes, at antallet af sikre læsere i kommunen er faldet for første gang i flere år. Skole og Familie har taget kontakt til de skoler, der i særlig grad har færre sikre læsere end tidligere år for at bede skolerne lave en analyse af, hvad der kan ligge til grund for de konkrete resultater på skolen. Det er Skole og Families vurdering, at udsvinget primært skyldes lokale forhold omkring elever med større besvær med den tidlige læseindlæring end sædvanligt. De berørte skoler og Skole og Familie følger de berørte børns læseudvikling i de kommende år for at sikre at de også kommer godt i gang med læsningen.

En kommunal analyse viser, hvordan forskellige elevgrupper har klaret læseprøverne. 84 % af RR-eleverne⁶ er enten sikre læsere (69 %) eller middellæsere (15 %), hvilket er meget tilfredsstillende, da Skole og Familie forventer at 8 ud af 10 elever bliver middel eller sikre læsere via RR.

Skole og Familie vil i det kommende skoleår sætte yderligere fokus på elever, der modtager specialundervisning og undervisning i dansk som andetsprog for at undersøge, hvordan deres læseudvikling kan styrkes. 75 % af specialundervisningseleverne er enten sikre læsere (25 %) eller middellæsere (50 %) og 79 % af eleverne med dansk som andetsprog er sikre læsere (68 %) eller middellæsere (11 %). De relevante konsulenter og ressourcepersoner vil sammen tilrettelægge et forløb, der kan afdække og afprøve muligheder for en forstærket læseudvikling på området.

⁶ RR (Reading Recovery) er et intensivt læseundervisningsforløb for elever, der har svært ved at opnå tilstrækkelig sikkerhed i den tidlige læseindlæring.

Kommunes læseresultaterne i de kommunale læseprøver for 2. og 3. klassetrin ligger relativt stabilt gennem de sidste år og er forsat meget tilfredsstillende.

Nationale test

Kommunens resultat i de nationale test for 2. årgang ligger pænt over det nationale niveau og med en tilfredsstillende normalfordeling mellem eleverne.

Reading Recovery

Reading Recovery garanterer, at 80 % af de elever, der tilbydes RR bliver middel eller gode læsere i 1. klasse. Skoleområdet følger nøje RR elevernes udbytte af RR undervisningen, og resultaterne viser, at RR i Rudersdal laver op til de internationale standarder. Desuden kan vi se en langtidseffekt af RR, da RR eleverne også i 2., 3. og 4. klasse fastholder de gode læseresultater:

- 1. årgang 2011: 84 % af RR eleverne befinder sig i gruppen af sikre læsere og middellæsere
- 2. årgang 2011: 90 % af RR eleverne befinder sig i gruppen af sikre læsere og middellæsere
- 3. årgang 2011: 93 % af RR eleverne befinder sig i gruppen af sikre læsere og middellæsere
- 4. årgang 2011: 91 % af RR eleverne befinder sig i gruppen af sikre læsere og middellæsere

Mellemtrin

Alle skoler arbejder med fortsat at implementere og forankre indsatsen omkring læsning i alle fag. Læsning i alle fag har specielt stor betydning på mellemtrin og i udskolingen, hvor eleverne skal læse mange forskellige fags tekster, forstå teksterne, tilegne sig ny viden og forholde sig den nye viden.

Alle skoler har skullet udarbejdet en strategi for deres arbejde med læsning i alle fag, og skolerne har i deres skoledegegørelse beskrevet dette. Arbejdet med læsning i alle fag foregår naturligvis med lokale forskelle, men nogle generelle eksempler er, at:

- ledelsen arbejder tæt sammen med læsevejlederne om indsatsen
- læsning i fagene, er fast del af TUS, MUS og FUS samtaler,
- lærerne er forpligtet til at gøre sig erfaringer og videndele i fagteamet,
- lærerne forsat skal kompetenceudvikles omkring inddragelse af læseforståelsesstrategier i de enkelte fag,

Flere skoler skriver desuden, at læsevejlederne er katalysatorer og tovholdere for de øvrige kollegaer og giver vejledning på mange niveauer (ledelse, afdelingsmøder, årgangstemamøder, fagteam, klasseteam) og samarbejder med forskellige samarbejdspartnere (ledelse, undervisningsvejleder, diverse lærerteam, enkelt lærer)

En del skoler skriver, at undervisningsvejlederne og læsevejlederne endnu ikke arbejder sammen om læsning i fagene, men at man forventer at gå i gang med at definere denne rollefordeling i indeværende skoleår.

Desuden skriver en del skoler, at de vil i gang med at arbejde med læsning i fagene i forbindelse med aktionslæringsforløb, og at læsevejlederen skal deltage i undervisningsforløb sammen med lærerne.

Flere skoler peger på, at de er optaget af, hvordan de også kan inddrage genrepædagogik⁷ i læseindsatsen til gavn for såvel de sprogsvage elever som hel klassen. Et kommende indsatsområde bliver arbejdet med at integrere den faglige skrivning i alle fag.

Kommunale læseresultater

Læseprøveresultaterne for 4. årgang er nogenlunde stabile, dog med en mindre nedgang af sikre læsere. Denne udvikling vil skoleområdet følge nøje.

Nationale test

Kommunens resultat i de nationale test for både 4. og 6. årgang ligger pænt over det nationale niveau med en tilfredsstillende normalfordeling mellem eleverne.

Udskoling

I foråret 2011 udsendte skoleområdet en spørgeskemaundersøgelse til samtlige udskolingslærere og alle læse- og undervisningsvejledere. Undersøgelsen havde til formål at afdække både lærernes og vejledernes egen vurdering af deres kompetencer i forhold til at undervise/ vejlede i læsning i alle fag. De overordnede konklusioner fra spørgeskemaundersøgelse er, at:

- læsevejlederne p.t. er nøglepersoner i samarbejdet med ledelsen i forhold til at planlægge, gennemføre og evaluere læsetiltag på skolen – også omkring læsning i alle fag
- læsevejlederne p.t. er nøglepersoner i forhold til at vejlede kollegaer omkring læsning i alle fag
- der er behov for at beskrive en ansvars- og opgavefordeling mellem læsevejledere og undervisningsvejledere
- der er behov for, at læsning i fagene diskuteres mellem faglærere, fx på fagteam møder
- lærere og læse- og undervisningsvejledere forsat har brug for kompetenceudvikling i, hvordan de kan arbejde med læsning i de enkelte fag enten i form af kurser eller aktionslæringsforløb på egen skole.

Et kommende indsatsområde bliver arbejdet med at integrere den faglige skrivning i alle fag, så eleverne lærer at arbejde med den produktive side af skriftsproget som en vej til læseforståelse og tilegnelse af fagsprog i skolens fag

Nationale test

Kommunens resultat i de nationale test for 8. årgang ligger pænt over det nationale niveau med en tilfredsstillende normalfordeling mellem eleverne.

Afgangsprøveresultat 9. årgang - læsning

Et gennemsnit for prøveresultatet i læsning i 2008 – 2010 viser, at eleverne på 9. årgang samlet set har et pænt læseniveau, der også ligger pænt over det nationale niveau.

Det er Skole og Families vurdering, at en øget indsats vil kunne øge elever af udenlandsk herkomst⁸ udbytte af læseundervisningen. En analyse af læseresultaterne ved folkeskolens afgangsprøver set over 2008 – 10 viser en generel forskel mellem elever af dansk og udenlandsk herkomst. Forskellen er dog ikke væsentligt afvigende fra de kommuner Rudersdal normalt sammenligner sig med (se nedenstående skema). Skole og Familie vil følge udviklingen i forlængelse af skolernes forstærkede indsats omkring læsning i alle fag og genrepædagogik.

⁷ Genrepædagogik blev oprindeligt udviklet af sprogforskere og lærere i Sydney i 1990'erne for at hjælpe de mindre privilegerede, marginaliserede børn, der trods elevcentreret pædagogisk indsats ikke levede op til skolens sprogfærdighedskrav i de forskellige fag. Pointen med genrepædagogik er, at læreren tager aktivt fat i sproget, hver gang et nyt emne introduceres - i alle fag. Eleverne udvikler bevidst et ordforråd og lærer karakteristika for emnets genrer. Genrepædagogik kan bruges med elever på alle klassetrin og i alle fag. Ved at arbejde aktivt med sproget udvikler eleverne kompetencer og viden om sprogbrug inden for forskellige emner og forskellige genrer, så de lettere kan læse og forstå og selv skrive varierede tekster efter konteksten. Samtidig udvikler lærere og elever et fælles skolesprog, så eleverne kan tilegne sig ny viden om alle emner hele vejen op i skolesystemet

⁸ Udenlandsk herkomst er defineret af Undervisningsministeriet og omfatter indvandrere og efterkommere (1. generation) af indvandrere.

Tabel 1 Gennemsnit afgangsprøver i læsning 2008-2010 på skolerne i Rudersdal samt gennemsnit for 3 sammenlignelige kommuner.

Afgangsprøveresultater

Dansk læsning

Gennemsnit for 2008-10		Dansk herkomst	Udenlandsk herkomst	Difference
Gentofte		7,0	5,4	-1,6
Hørsholm		7,3	4,2	-3,1
Lyngby-Taarbæk		7,5	5,5	-2,0
Rudersdal	Bistrupskolen	7	4,4	-2,6
	Dronninggårdskolen	7,5		
	Kajerøds skolen	6,8	4,4	-2,4
	Ny Holte Skole	7		
	Nærum Skole	7,1	5,7	-1,4
	Parkvejskolen	7,5	6,9	-0,6
	Sjælsøskolen	6,9	4,8	-2,1
	Skovlyskolen	7,8		
	Toftvangskolen	7	5,2	-1,8
	Trørøds skolen	7,1	4,5	-2,6
	Vangeboskolen	7	5,2	-1,8
	Vedbæk Skole	7,1	7,2	0,1
	Total	7,1	5,2	-1,9

Under fem elever angives ikke i skolens resultater, men fremgår af totalen for kommunen.

Dansk som andetsprog

Undervisningen i dansk som 2. sprog har i indeværende skoleår haft integration af undervisning i dansk som 2. sprog som del af alle fag som sit hovedfokus. Der er to centrale elementer i den igangværende strategi. For det første deltager syv af kommunens skoler i projektet tosprogs-taskforce, der ledes af Undervisningsministeriet. Taskforcen samler og videregiver gode erfaringer, redskaber og metoder landet over, som kan medvirke til at give tosprogede elever succes i skolen. Netværket for undervisningen i dansk som andetsprog, der ledes af Skole og Families konsulent på området, fungerer som videndelingsrum mellem de syv deltagende skoler og de øvrige.

Det andet ben i strategien på området er det generelle arbejde med den sproglige dimension i alle fag. Der er stadig flere resultater fra dansk, skandinavisk og international side, der peger på, at fokus på den sproglige dimension i alle fag støtter ikke alene børn med andet modersmål end dansk, men også de øvrige elever. I det forgangne skoleår har både skoleledelser, udviklingskonsulenter og læsevejledere været optaget af at skabe en naturlig sammenhæng mellem den allerede igangværende indsats i forhold til læsning i alle fag og de metodiske tilgange, der knytter an til genrepædagogikken, der er en mere omfattende tilgang til arbejdet med sprog i alle fag. I det kommende skoleår opbygges en særlig kompetence inden for genrepædagogik på centralt niveau, der blandt andet tænkes anvendt i den kommunale kompetenceudvikling på området.

Det er Skole og Families ønske at sætte ekstra fokus på at mindske forskellen i elevernes udbytte af undervisningen afhængig af deres danske eller udenlandske herkomst.

Afgangsprøveresultaterne over de sidste tre år (se nedenfor) viser en gennemgående difference mellem danske og udenlandske elever. En forskel, der ikke er markant anderledes i Rudersdal end den, man kan finde i de kommuner, vi almindeligvis sammenligner os med. Men stor nok og tilstrækkeligt stabil til at have øje for denne elevgruppes særlige behov for at opnå de bedst mulige resultater i folkeskolen for at styrke deres muligheder i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet.

Tabel 2 Forskel i gennemsnit af afgangsprøveresultater 2008-2010 i obligatoriske fag mellem elever med dansk herkomst og elever med udenlandsk herkomst i Rudersdal, Gentofte, Hørsholm og Lyngby-Tårnbæk.

	Dansk											
	Læsning			Mundtlig			Retskrivn.			Skriftlig		
Herkomst	DH	UH	Diff.	DH	UH	Diff.	DH	UH	Diff.	DH	UH	Diff.
Gentofte	7,0	5,4	-1,6	8,2	6,4	-1,8	7,0	4,9	-2,1	7,1	4,7	-2,4
Hørsholm	7,3	4,2	-3,1	8,3	5,8	-2,5	7,5	5,3	-2,2	6,9	4,6	-2,3
Lyngby-T	7,5	5,5	-2,0	8,7	7,5	-1,2	7,7	5,6	-2,1	7,6	5,5	-2,1
Rudersdal	7,1	5,2	-1,9	8,3	6,9	-1,4	7,1	5,4	-1,7	7,2	5,3	-1,9

	Engelsk			Fysik Kemi			Matematik					
	Mundtlig			Mundtlig			Problem			Færdighed		
Herkomst	DH	UH	Diff.	DH	UH	Diff.	DH	UH	Diff.	DH	UH	Diff.
Gentofte	8,6	7,2	-1,4	7,0	4,4	-2,6	7,9	5,4	-2,5	8,7	5,9	-2,8
Hørsholm	8,5	6,8	-1,7	6,7	4,1	-2,6	8,2	5,1	-3,1	9,0	6,3	-2,7
Lyngby-T	8,5	7,4	-1,1	7,1	5,8	-1,3	8,1	6,1	-2,0	9,0	7,2	-1,8
Rudersdal	8,4	7,1	-1,3	6,9	4,8	-2,1	8,0	5,8	-2,2	8,9	6,8	-2,1

DH = Dansk herkomst UH = Udenlandsk herkomst

Samlet vurdering af skolernes faglige udvikling

Bekendtgørelsen om den kommunale kvalitetsrapport om kvaliteten af skolernes undervisning stiller krav om, at Kommunalbestyrelsen én gang om året tager stilling til skolernes faglige udvikling på grundlag af den indsigt der kan opnås gennem de foreliggende data i form af nøgletal og kvalitative indikatorer for skolernes udvikling.

Skole og Familie bakker fuldt og helt op om bekendtgørelsens ambition om at synliggøre og redegøre for skolernes virksomhed og resultater for på den måde at skabe grundlag for en åben og saglig dialog mellem borgere, folkevalgte og professionelle, men vil samtidig understrege, at skolens opgaver som samfundsinstitution er så komplekse og til tider næsten modsatrettede, at det er uhyre svært at tale særlig klart om skolens kvalitet som en størrelse, der kan koges ned til nogle få nøgletal eller – indikatorer.

Skolen skal naturligvis sætte fagligheden højt, men netop derfor er det også uhyre vigtigt at gøre sig klart hvad skolens faglighed består i. Hvis vi ønsker en inkluderende skole for alle børn er vi nødt til at operere med en faglighedsforståelse, der opererer med andre og mere nuancerede mål og indikatorer for skolens faglige udvikling end gennemsnitsresultater. En inkluderende skole ser det som sin væsentligste opgave, at skabe et læringsmiljø, hvor det enkelte barn er stand til at udvikle sig fagligt og socialt i et ligeværdigt fællesskab med andre børn. Resultatet af den indsats kan ikke nødvendigvis aflæses på en skoles nøgletal. Nogle skoler vil måske oven i købet kunne registrere en nedgang på nogle resultater, selvom de har udviklet en endnu bedre tilgang til inklusion end tidligere.

Der er altså behov for bedre og mere nuancerede datatyper og dokumentationsformer end dem, der er adgang til på nuværende tidspunkt. Det kunne fx dreje sig om data, der kan give skoler og kommunale forvaltninger adgang til viden om særlige elevgruppers resultater og mulighed for at følge deres langsigtede tilknytning til uddannelses- og arbejdsmarked efter endt skolegang.

Udover skolens brede faglighedsopgaver, der bl.a. kommer til udtryk i inklusionsforståelsen, har skolen til opgave at undervise i både fag og faglige dimensioner, der ikke på nuværende tidspunkt er omfattet af evalueringsformer eller dokumentationskrav, der kan danne grundlag for deres inddragelse i en samlet vurdering af skolens faglige udvikling. Skole og Familie har derfor iværksat et udviklingsprojekt, der skal afdække mulighederne for i samarbejde med andre kommuner og evt. særlig evalueringsekspertise, at opbygge en model for faglig evaluering, der også omfatter andre fag og fagområder end de der på nuværende tidspunkt synliggøres i kvalitetsrapporten gennem afgangsprøve og testresultater.

Så selvom Skole og Familie i det følgende præsenterer afgang- og nationale testresultater, skal det ikke tages som udtryk for, at skolens faglighed alene skal måles på dette grundlag.

Undervisningseffekten

Der gøres i øjeblikket forsøg med at korrigere både afgangsprøve og nationale testresultater for elevernes socio-økonomiske baggrund. Både Undervisningsministeriet (se <http://www.e-report.dk/KaraktererSocRef/>) og det kommunale evalueringsinstitut KREVI (www.krevi.dk) har forsøgt at udføre beregninger af skolernes evne til at løfte eleverne ud over det deres baggrund i forvejen ville. Der er ikke tale om samme fremgangsmåder, så sammenligninger mellem resultaterne af deres undersøgelser skal foretages med stor varsomhed. Der har desuden fra flere forskeres side været sat store metodiske spørgsmål ved brugen af disse resultater, da den statistiske sikkerhed sjældent er tilstrækkelig stor til at kunne drage sikre konklusioner og slet ikke kan danne grundlag for rangordninger af kommuner og skoler. Endelig foreligger, der endnu ikke oversigter over tilstrækkeligt lange tidsperioder, til at kunne få indtryk af de langsigtede tendenser på området. Skole og Familie har derfor endnu ikke inddraget de korrigerede resultater i kvalitetsrapporten, men følger udviklingen nøje, da det på længere sigt vil give skoler og forvaltning endnu et billede på skolernes faglige udvikling.

Afgangsprøver (obligatoriske fag) og nationale test (se bilagsrapport s. 27)

Dansk

Læseudviklingen er mere indgående beskrevet i kvalitetsrapportens særlige afsnit om læsning. For afgangsprøveresultaternes vedkommende er der tale om en positiv udvikling fra ændringen af læseprøverne i 2009 med relativt lave resultater på 6,1 til følge til et resultat på 7,4 i 2011.⁹ Denne udvikling følger dog udviklingen for hele landet, hvilket peger på en problemstilling, hvor det enkelte års sværhedsgrad i afgangsprøven i højere grad afspejler udsvingene mellem de enkelte år og vanskeliggør direkte analyser på det enkelte års afgangresultater før det nationale resultat kendes, hvilket desværre hidtil har taget Undervisningsministeriet ca. 9 mdr. at udarbejde.

Samlet set vurderer Skole og Familie, at læseudviklingen fortsat er positiv. Men vi ønsker dels at følge de elever, der i første klasse havde sværere end normalt ved at blive sikre læsere og dels at sætte yderligere fokus på læseudviklingen hos elever med anden herkomst end dansk.

For de øvrige dansk-discipliners vedkommende (dog ordenskarakteren undtaget) gælder, at resultaterne ligger nogenlunde stabilt med tendens til en positiv fremgang.

Engelsk

Afgangsprøveresultaterne i engelsk mundtligt og skriftligt ligger stabilt med tendens til en positiv fremgang.

De nationale test er gennemført to gange i 7. klasse. Begge gange med resultater, der ligger langt over det nationale gennemsnit. Resultaterne i 2011 ligger højere end i 2010.

⁹ Der foreligger endnu ikke et nationalt resultat for afgangsprøverne 2011.

Fysik/Kemi

Resultaterne fra afgangsprøverne i fysik/kemi ligger stabilt over det nationale niveau set over de sidste fire år. Resultaterne er desuden nogenlunde svarende til de kommuner Rudersdal normalt sammenligner sig med.

Det bør dog bemærkes, at det er det fag, hvor der er den største andel af elever, der får 00 eller 02, hvilket svarer til landstendensen. Specielt bør det bemærkes, at der er en overvægt af elever med anden etnisk baggrund i denne gruppe af elever, hvorfor det vil være relevant at lave en nærmere afdækning af arbejdet med fagets sproglige dimension i undervisningen.

De nationale test i 8. klasse ligger også over det nationale gennemsnit både i 2010 og 2011.

Matematik

Skolernes afgangsprøveresultater viser en generel tendens til lavere gennemsnit end tidligere for både problemløsning og færdighedsregning. Der er dog også skoler der i 2011 har opnået bedre resultater end før. Det generelle fald har bl.a. baggrund i et vanskeligere opgavesæt end tidligere, hvilket Undervisningsministeriet har gjort opmærksom på. Den pædagogisk/faglige konsulent for matematik vil gennemgå prøverne og dette års resultater med skolernes undervisningsvejledere for at drage fælles erfaringer på baggrund af dette års prøver.

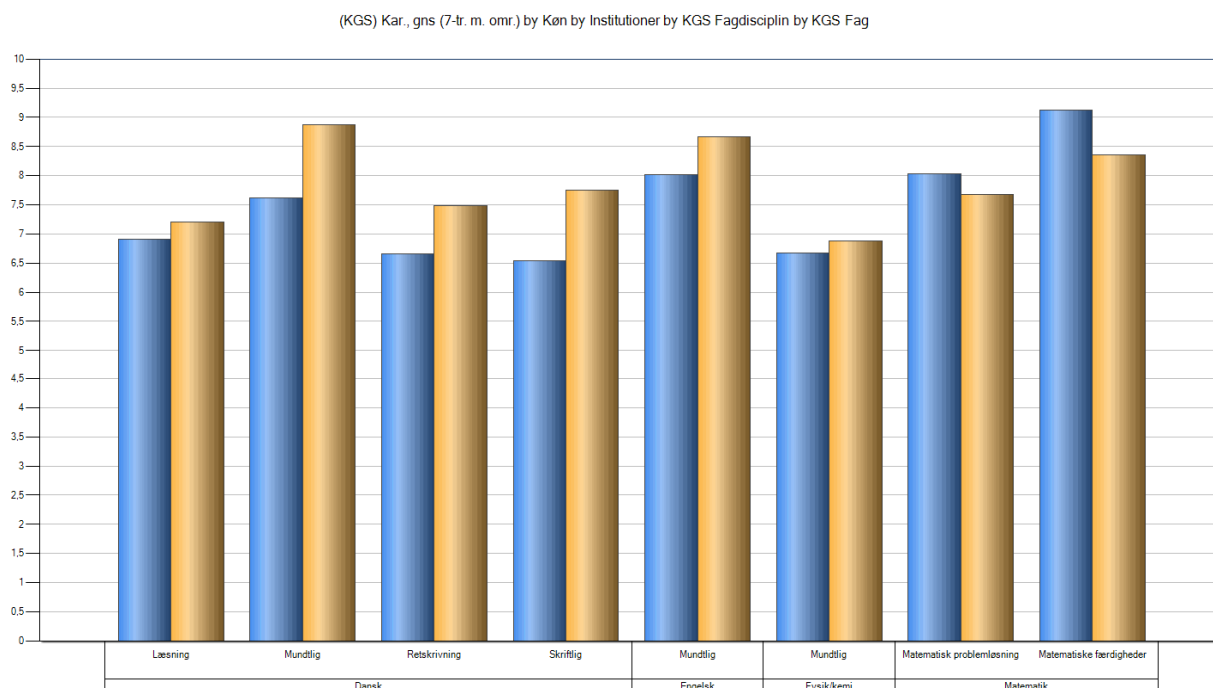
Skole og Familie gjorde i Kvalitetsrapport 2010 opmærksom på resultaterne i 3. klasse matematik for de nationale test. Resultaterne ligger også i 2011 over det nationale niveau, men fortsat lavere end kommunens øvrige resultater. Allerede i foråret 2011 formulerede Skole og Familie et indsatsområde i forhold til den tidlige indsats i matematik, der bl.a. skal støtte børnene i så tidligt som muligt at få en positiv tilgang til at arbejde med faget.

Indsatsområdet har fokus på udviklingen af bedre diagnostiske test i den tidlige undervisning og på mellemtrinnet og på at støtte lærerne i udvælgelse og anvendelse af differentierede læremidler i undervisningen.

Uddannelsesfrekvens

Den langsigtede uddannelsesfrekvens for folkeskolens elever er senest opgjort af Undervisningsministeriet i 2009. Der foreligger derfor ikke på nuværende tidspunkt relevante data om uddannelsesfrekvensen i Rudersdal. Bilagsmaterialet opgør elevernes søgemønster til ungdomsuddannelserne, men ikke deres gennemførelse og videre uddannelsesforløb og evt. afslutning af en erhvervskompetencegivende uddannelse.

Kønsforskelle

Fra Undervisningsministeriets karakterdatabase (blå=dreng, gul=piger)

Der har gennem de seneste år været stadig større fokus på kønsforskellene i folkeskolen. På en række områder ser det ud til at drengene gennemsnitligt har mindre udbytte af deres skolegang end pigerne. Dette kommer bl.a. til udtryk gennem dårligere resultater, større grad af eksklusion fra folkeskolen end piger og større frafald på ungdomsuddannelserne.

Ser vi på kønsforskellene i Rudersdal er det først og fremmest afgangsprøverne, der kan give et indtryk af eventuelle forskelle. De nationale test kan ikke deles op i køn og der foreligger ikke på nuværende tidspunkt et datamateriale, der kan redegøre for drenges og pigers uddannelsesfrekvens i Rudersdal.

Ovenstående graf viser den gennemsnitlige afgangsprøve karakter for de bundne prøver i 08, 09 og 10 (Det er ikke muligt at trække resultaterne fra 11 fordelt på køn fra Undervisningsministeriets database før i foråret 2012). Gennemgående opnår pigerne i Rudersdals skoler bedre resultater end drengene. Kun i matematik opnår drengene bedre resultater end pigerne. Der er naturligvis tale om en del forskelle skolerne imellem, men den gennemgående tendens er den samme. Skole og Familie vurderer ikke, at der tale om en problemstilling, der kræver en fælles kommunal indsats på nuværende tidspunkt, men opfordrer de enkelte skoler og skolebestyrelser til at drøfte skolens resultater i forhold til køn og overveje om skolen har behov for en mere målrettet indsats i forhold til drengenes udbytte af skolegangen.

Samlet konklusion

På grundlag af de kvalitative redegørelser for sidste års indsatsområder og de foreliggende resultater fra lokale læsetest, afgangsprøver og nationale test vurderer Skole og Familie, at

skolerne fortsat er inde i en tilfredsstillende og positiv udvikling. En række tiltag behøver fortsat opmærksomhed før de for alvor bliver en naturlig del af praksis. Det drejer sig først og fremmest om lærernes samarbejde om den fælles praksis læring og den fulde etablering af faglige miljøer på alle skoler. Skole og Familie mener, at disse indsatsområder er af afgørende betydning bl.a. for en reel inklusion af elever, som skolen kan have vanskeligt ved at komme i møde. Det er derfor Skole og Families anbefaling, at disse temaer fastholdes som del af det kommende års indsatsområder. Selvom afgangsprøve- og nationale testresultater gennemgående er tilfredsstillende og positive vil Skole og Familie:

- fortsat have fokus på den tidlige matematikundervisning,
- følge udviklingen i den tidlige læseundervisning på grundlag af indeværende års fald i antallet af sikre læsere i første klasse samt fortsat arbejde med læsning som en dimension i alle fag,
- øge opmærksomheden på elever med anden herkomst end dansk i håb om at mindske forskellen mellem deres udbytte af undervisningen og deres klassekammerater med dansk herkomst,
- undervisningen i fysik/kemi med henblik på at afdække baggrunden for den relativt store gruppe af elever, der ikke klarer sig tilfredsstillende i dette fag, som grundlag for udviklingen af en undervisning, der i større omfang imødekommer alle elevers forudsætninger og behov.

Skole og Familie

December 2011

RUDERSDAL KOMMUNE

Skole og Familie
Stationsvej 36
Tlf. 4611 0000
skoleogfamilie@rudersdal.dk
www.rudersdal.dk

Åbningstid
Mandag-onsdag kl. 10-15
Torsdag kl. 10-17
Fredag kl. 10-13